

Priča iz života sokolova

Marija Radonić, odgajateljica
Marija Mihatović, odgajateljica
Dječji vrtić Konavle

Slikovnica 'Priča iz života sokolova' rezultat je istoimenog projekta koji se provodio u Dječjem vrtiću Konavle. Želja za razvijanjem zajedništva djece rezultirala je provedbom niza aktivnosti povezanih s njegovanjem izvornih vrijednosti.

istražujemo i stvaramo

Crtež 1. 'Dijete uspostavlja spoj majke i oca, na zlatni rez, geometrijsku točku gdje sve raste, jer sve u prirodi što raste ima geometriju zlatnog reza. To je dijete koje nitko nije učio crtati, to je dijete koje u podsvijesti zna i pokazuje sve zakone kojima se mi moramo poslije vraćati u životu.'
A. Rusković Radonić, akademska slikarica

Posjet sokolara

Promocija slikovnice u Kući matice hrvatske na Grudi

Na početku pedagoške godine skupina je brojala 34 djece u dobi od četiri do sedam godina. Formirana je spajanjem dviju skupina iz prethodne pedagoške godine i to je vjerojatno bio jedan od najvećih razloga razjedinjenosti među djecom. Odlučile smo raditi na *zajedništvu* kako bi djeca produbila međusobno poznavanje i razumijevanje. Autori Katz i McClellan (prema Mlinarević, Tomas 2010.) navode *zajednicu* kao bitan čimbenik socijalizacije i od središnje važnosti za socijalni i emocionalni razvoj djece. Odgojna praksa koja ne uzima u obzir stvarnost duboke dječje potrebe za osjećajem zajedništva, ne osigurava uvjete koji promiču neposredan ili dugoročni optimalni socijalni, kognitivni razvoj ili emocionalni boljitak. Prema *Kovenciji o pravima djeteta* četvrtu gru-

pu prava čine prava sudjelovanja, odnosno ona koja djetetu daju pravo da aktivno sudjeluje u životu zajednice. Ako je dijete u stanju izraziti svoje mišljenje, odrasli su mu dužni omogućiti da to i učini (Maleš i autori 2003.). Sve je počelo početkom veljače kad su djeca odabrala ime skupine *Ptići sokolići* (skupina se do tada zvala *Mješovita vrtić 2.*), i to demokratskim glasovanjem. Mogućnost odlučivanja temeljna je odlika demokracije. Slobodno biranje materijala, aktivnosti, hrane ili odjeće pomaže djeci vježbati u donošenju odluka na jedan siguran, provjeren način. Ona uče preuzimati odgovornost za svoj izbor i razumjeti posljedice svojih postupaka. Kad odgajateljica zatraži da djeca glasovanjem izaberu ime, ona uče da kao grupa imaju utjecaj na događanja,

Izlet na Sokol grad

a istovremeno uče da se ta odluka ne mora slagati s nečijom osobnom željom (Hansen, Kaufmann, Saifer 1999.). Kad su djeca izabrala ime *Sokolići* za svoju skupinu, ona su se odlučila za snagu, brzinu, prodornost, vjernost, brigu o članovima obitelji, kompetenciju i samopouzdanje. Odlučila su se i za radost opjevanu u konavoskoj svatovskoj pjesmi – odlučila su se za život. U procesu poistovjećivanja s novonastalim imenom grupe, djeca su saznala činjenice i zanimljivosti iz života sokolova: najbrže su životinje na svijetu, ženke su veće od mužjaka, monogamne su ptice, na jajima leže i o njima se brinu oba roditelja, a osnovna hrana su im male ptice i ptice srednje veličine. Djeca su sama donosila albume, knjige i enciklopedije, a čitali smo im priče i basne u kojima se sokolovi spominju. Spontano su se počeli koristiti izrazi i fraze iz narodnog jezika kao što su: oko sokolovo, osokoliti se, na sokolu malo mesa, brz i spretn kao sokol... Prijelomni trenutak je bio posjet Sokol gradu u Dunavama, utvrdi iz 14. st., nakon čega je počeo nastajati još veći broj crteža, konstrukcija od kocaka i ostalih prirodnih materijala. Sve te neposredne doživljaje iz života sokolova djeca su pratila crtežima i tekstom. Crteže smo spremale i opise nacrtanog zapisivale. U lipnju smo sve crteže izložile u likovnom centru odgojne skupine, gdje su ih djeca mogla vidjeti sve na okupu – svakodnevno. Djeca su prilazila i povezivala crteže, a mi smo pažljivim promatranjem i pitanjima shvatile da imamo priču. Nekoliko dana smo s djecom razgovarale i dogovarale se o odabiru crteža i tekstova. Od trenutka kad su djeca

istražujemo i stvaramo

Sokol grad u Konavlima, utvrda iz 14. st.

Sokol brdo (Sokol grad od trave)

Sokol grad od pijeska

Sokolovi u jatu od različitih vrsta kocaka

Crtež 2.: Žutom i crnom bojom dijete naglašava obilježja pčele. Crnim nervoznim potezima poviše i ispod krila naglašava nemirni pčelinji let – prizvodi zvuk. A. Rusković Radonić, akademska slikarica

izabrala ime za svoju skupinu do tiskanja slikovnice prošla su četiri mjeseca. Tiskana je velikim tiskanim slovima i prilagođena djeci predškolske dobi. Slikovnica je predstavljena 18. kolovoza na prepunoj taraci ispred kuće Matice hrvatske, ogranaka Konavle na Grudi. Slikovnicu su, osim voditeljica projekta, predstavila djeca, akademska slikarica Antonija Rusković Radonić i odgajateljica Luca Đurišić, a svečanost su upotpunili prijatelji glazbenici. O važnosti ovakvih slikovnica u kojima se poštuje dječji izričaj na promociji je govorila akademska slikarica Antonija Rusković Radonić: 'Ova slikovnica iz pozicije moje struke je najbolje što se u našoj državi dogodilo za ovu dob. Vrlo rijetko se napravi nešto u čemu pedagoški radnici nisu imali svoje prste. Odgajateljice i svi roditelji uvijek imaju potrebu da nešto dorade. Ova slikovnica je izvorna. U ovoj slikovnici su sve teorije prostora koje smo mi na Akademiji učili. Kad dođemo na Akademiju, uče nas tehnikama, kako što nacrtati i stalno nas prisjećaju na ono što smo znali do naše šeste, sedme godine. Mene je ova slikovnica osvojila. Svako će dijete razvijati svoj izvorni likovni jezik, a mi roditelji, pedagoški radnici imamo potrebu učiti njih kako se crta. Kad vi učite svoju djecu kako se crta, stavljate svoje riječi u njihova usta. Vi ne dopuštate da se njihov svijet iznutra razvije, da se njihova svijest oslobodi i da se razvije jedno biće koje je sigurno u sebe. Vi njima ubijate samopouzdanje i samopoštovanje i stvarate ljude koji neće imati povjerenja u druge ljude

kad odrastu jer se i u njih nije imalo povjerenja. Hvala ovim tetama, jer je velika žrtva ne intervenirati u dječji rad. To je jedno veliko suzdržavanje i hvala im do neba jer se ovom knjigicom možemo dičiti još puno godina.' Dojmovi roditelja nakon predstavljanja slikovnice:

Ana C.: 'Jutros sam prilično iznenađena bila vidjeti tekst na Dubrovnik netu o sinočnjem događaju na Grudi. Žao mi je što nisam znala jer bih se rado pridružila i podržala vas. Vidim da vam je prvenstveno bitan rad iz ljubavi, a ne iz interesa jer ste to napravile unutar svoje grupe. Iskrene čestitke!'

Ivana Đ.: 'Slikovnica je primljena s punom pažnjom i iskrenim veseljem. Dovoljno je reći da sam je Teu morala čitati četiri puta za redom, a najviše se htio zadržati na slici gdje orao napada sokolića. On se sad isto želi maškarati u pčelu.'

Ana M.: 'Ovakve male svečanosti su mi uvijek najzanimljivije u programima ljetnih kulturnih događanja.'

Literatura:

1. Hansen A., K., Kaufmann K., R., Saifer, S. (1999.): *Odgovaj za demokratsko društvo*, Priručnik za odgajatelje i roditelje, Zagreb, Mali profesor
2. Kapetanić, N. (2013.): *Sokol grad u Konavlima*, Dubrovnik, Vlastita naklada Niko Kapetanić
3. Maleš, D.; Milanović, M.; Stričević, I., (2003.): *Živjeti i učiti prava*, *Odgovaj za ljudska prava u sustavu predškolskog odgoja*, Zagreb, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
4. Mlinarević, V., Tomas, S. (2010.): *Partnerstvo roditelja i odgajatelja – čimbenik razvoja socijalne kompetencije djeteta*
5. http://bib.irb.hr/datoteka/510126.Partnerstvo_roditelja_i_odgajatelja1.pdf
http://bib.irb.hr/datoteka/510126.Partnerstvo_roditelja_i_odgajatelja1.pdf